

Szakács István Péter

ELÍZIUM PANZIÓ

TÖRTÉNETEK

KORNIS DÁNIEL KÖRÜL

BOOKART

Csíkszereda, 2013

A könyv megjelenését a *Communitas Alapítvány* támogatta.

Szerkesztette

Vida Gábor

ISBN

978-606-8351-41-4

© Szakács István Péter, 2013

© Bookart Kiadó, 2013

„Minden átvált a maga ellentétévé: a nedves száraz lesz, a száraz nedves, a halhatatlan halandó, a halandó halhatatlan.”

HÉRAKLEITOSZ

„Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerek majd, a mint én is megismertettem.”

PÁL I. LEVELE A KORINTHUSBELIEKHEZ 13.

AZ ELSŐ

A nyurga, szeplős kamasz mögött becsukódott az ajtó.

– Utána mi következünk – nézett a fiára Izsák. – Egy fél óra múlva túl leszel már az egészen.

– Nem lehetett volna elhalasztani jövőre? – kérdezte alig hallhatóan a fia, pedig rajtuk kívül már nem volt senki sem a váróteremben. – Még nem érzem magam elég erősnek hozzá.

– Hidd el, nem csak te vagy így ezzel – sóhajtott fel Izsák, kisimítva fia homlokából az olajosan fénylő, göndör fürtöket.

Utoljára talán három évvel ezelőtt simogatta meg, amikor sikerült a fiú középiskolai felvételi tesztje, s most a bizalmas mozdulattól még jobban elbizonytalanodott. – Jól tudod, hogy anyádnak és nekem te vagy a legfontosabb a világon. Mit gondolsz, miért gürcöltünk látástól vakulásig? – hadarta zavartan.

A fiú azonban már nem figyelt oda. Lábát lógatva, magába süppedve, komoran hallgatott.

– Nézd, a törvények alól senki sem vonhatja ki magát, senki – próbálkozott újból az apa. – Ez nem egyszerűen csak pénz kérdése. Egy közösség csak úgy maradhat fent, ha betartja az írást, és képes áldozathozatalra. Anyád és én kezdettől fogva ebben a szellemben neveltünk – köszörülte meg idegesen a torkát a váróterem fojtogató, fehér csendjében. – Nem akarsz előtte valamit inni? Egy üdítőt, ásványvizet? Láttam egy működő hűtőládát az előcsarnokban.

A fiú megvetően nézett végig rajta, majd szó nélkül tovább lóbálta a lábát.

– Jól van – sóhajtott fel Izsák –, elismerem, én is be voltam rezelve, amikor annak idején elvitt az apám a fogorvoshoz. Egészen átnedvesedett az izzadtságtól a nadrágom. Azt hitték a mellettem ülők, hogy odacsínáltam – nevetett fel erőltetetten –, s hidd el, a legszívesebben kirohantam volna az utcára, de mégis ott maradtam, s igyekeztem legyűrni a rettegésem.

– Öreg, te is jól tudod, hogy az egészen más volt – sziszegte gyűlölettel a fiú, s dühösen megrázta dús hajkoronáját. – Elegem van már a bezzeg az én időmben-féle hegyi beszédcidből. S ha még eddig nem vetted volna észre, én is megpróbálok fegyelmezetten viselkedni.

Izsák nagyot nyelt, és többet nem is próbálkozott, ám amikor negyedóra múlva újból kinyílt az ajtó, és a fia nevét mondták, önkéntelen mozdulattal a keze után nyúlt, a fiú azonban elutasítóan felugrott, és mintegy tüntetően elsőnek lépte át a küszöböt.

– Nézze – dőlt hátra forgószékében a dosszié átlapozása után a körzeti felügyelő –, jól tudjuk mindannyian, hogy miért van itt a gyerek, nekem azonban kötelességem felolvasni az ezzel kapcsolatos hivatalos tájékoztatót.

– Nem lehetne a részleteket kihagyni, s csak a lényegre koncentrálni – szólalt meg bátoritanul az apa. – Essünk túl rajta minél hamarabb. Tudja, felügyelő úr, a feleségem egy óra múlva kész az ünnepi ebéddel. Még a legtávolabb élő atyánkfia is eljött erre a kivételes alkalomra, s ilyenkor nem illik elkésni... Ebben a mai rohanó világban olyan ritkán lehet együtt a rokonság – tette hozzá még bocsánatkérően. – Meg aztán a fiú is lássa, hogy nem légből kapott dolgokról beszéltünk neki otthon.

– Nem lep meg a kérése – szólalt meg csipetnyi gúnnyal a hangjában a felügyelő, s kinyitott egy vékony, szakadozott szélű könyvet. – A legtöbb szülő ezzel szokott ilyenkor előhozakodni. Csak aztán ki ne derüljön, hogy elfuseráltuk a

dolgot – hunyorított rájuk, ahogy az cinkostársak között szokás, majd szemüvegét az orrára illesztve kimért, gépies hangon olvasni kezdett.

Amiről évezredekken keresztül hiába álmodoztak a béke apostolai, az összefogást hirdető egyházi és világi vezetők, úgy tűnt, századunk elején végre kézzelfogható valósággá válhat. Hosszú evolúció eredményeképpen megszűntek az örökös viszálykodást szító országhatárok, s a törzsek, népek és nemzetek összeolvadásával egyetlen globális társadalommá ötvöződött az emberiség. A kezdeti lelkesedést azonban néhány évtized után keserű kiábrándultság követte. Fejlődés helyett megtorpant a világ, s felő volt, hogy visszasüllyed történelem előtti, primitív állapotába, mivel az általános béke beköszöntével megszűnt az az erő, ami lehetővé tette volna civilizációnk örökös megújódását. Ennek forrása pedig az erőszak volt: az emberi természet törvénye szerint ugyanis a háborús pusztítást egykoron mindig lázas építkezés követte, a bűn mámoros káoszát a büntudat rendteremtő józansága.

A földgolyó bölcs vezetői nagy dilemma elé kerültek. Ha továbbra is kitartanak eredeti elképzeléseik mellett, egy-két emberöltő múltán Isten önmaga arcáról mintázott teremtményei önelégült, buta lényekké satnyulnak, ha azonban az eredeti állapotok visszaállításával szabad teret engednek a planetáris erőszaknak, tehetetlenül szemlélhetik majd, hogyan végez magával az egyre fejlettebb tömegpusztító fegyverek létrehozására képes emberiség.

Hosszas töprengés után végül sikerült rátalálniuk az üdvöztető megoldásra. A fejlődéshez feltétlenül szükséges erőszakmennyiséget a lehető leghumánusabb módon, egyéni szinten intézményesítették – rituális emberölés formájában. Minden születendő fiúgyermek számára hároméves korától fogva sajátos, a személyiségére szabott tesztrendszerrel dolgoztak ki. Az évek során szerzett pontok alapján az első megmértetésre a középfokú tanulmányok befejezése után kerül sor. Azok számára, akik elérték a megfelelő szintet, megadatik a továbblépés lehetősége.

Ők a törvény előírása alapján a felnőtté válás szertartása során megsemmisítik a társadalom fejlődését akadályozó, gyenge képességű embereket. Az első sikeres vizsgát öt év múlva újabb követi, s azok a fiatal szakemberek, akik az eltelt időszakban nem gyűjtöttek össze elégséges pontot, az áldozatok csoportjába kerülnek. Ez a számonkérési rendszer nyugdíjas korig érvényes, és felesleges öldöklés nélkül, ésszerű keretek között biztosítja a társadalom fejlődéséhez szükséges dinamizmust. Illesse ezért örök hála bölcs vezetőinket.

– Azt hiszem, ennyi elég is lesz – csukta össze a vászonkötésű könyvet a felügyelő. – Ne várakoztassuk meg a vendégeket.

A fiú, aki az olvasás során megbabonázottan nézte a helyiségből nyíló másik ajtót, halkán felsóhajtott.

– Ne nyugtalankodj – hajolt közelebb hozzá az apja. – Ez is az élet tartozéka. Dédnagyapád az utolsó háborúban több tucat embert megölt, mielőtt egy aknaszilánk leterítette volna. Emlékszel, egyszer megmutattam neked a post mortem kapott Nagyezüst kitüntetését? – kérdezte fakó hangon. – Jól tudod te is, hogy a világegyetem legfontosabb törvénye az ellentétes erők kiegyenlítődése, a harmónia.

– Csak nem fél a fiú? – hagyta abba az iratok rendezését a felügyelő.

– Nem szeretnék valamelyik diáktársammal szembe kerülni – bökte ki nagy nehezen, apjára sandítva, a gyermek.

– Az olyan megalázó lenne...

– Sorsolás útján történik az egész, nem korosztály szerint – pöccintett le egy láthatatlan porszemet a dosszié tetejéről a felügyelő. – Bárki lehet az. A gyilkos és az áldozat az esetek döntő többségében még csak nem is látta egymást azelőtt. S ahogy az apád is mondta az imént, halálával az áldozat nagy szolgálatot hoz a társadalomnak. Nélküle ugyanis nem szabadulna fel az a többleterő, ami az emberi civilizáció fejlődéséhez szükséges. Mi ezt természetesen tisztességgel meg is honoráljuk: az áldozat családja jelentős anyagi támogatás-

ban részesül, s ennek az összegnek a nagy részét a hozzátartozóknak kötelezően gyerekeik taníttatására kell fordítaniuk.

– Most már megnyugodtál? – fordult a fia felé Izsák.

A fiú megmozdult, mintha meg akarta volna ragadni az apja kezét. Aztán csak lassan lehajtotta a fejét.

– Az a legfontosabb, hogy az ember végre meg tudja hozni a döntését – kontrázott az asztal túlsó oldaláról a felügyelő.
– A többi már csak részletkérdés. És ne feledd, ha kilépsz ezen a másik ajtón, az történik majd, ami az írásban van.

Valahol megkondult egy harang.

A felügyelő felállt, begombolta a zakóját.

– Eljött hát a nagy pillanat. Gratulálok kiváló eredményedhez, szüleid méltán lehetnek rád büszkék – kántálta valószínűtlenül magas hangon, és egy díszes bőrtokot nyújtott át a fiúnak. – A fegyver mellett egy térképet is találsz benne – magyarázta. – Gyerekjáték követni a megjelölt útvonalat, kereszt mutatja rajta az áldozat tartózkodási helyét. Könnyen felismered majd őt: hamuszínű csuhát visel, még az arcát sem kell megnézned. Ne félj, nem fog védekezni, ő hamarabb elfogadta a sorsát, mint te. Egészen közel lépsz hozzá, és leadsz egy lövést a szíve fölé rajzolt vörös karikába. Tudod, ez azért van, hogy ne szenvedjen sokat. Utána siess haza, várnak rád otthon.

Megvárta, amíg a fiú mögött becsukódik az ajtó, majd látható megkönnyebbüléssel felsóhajtott.

– A nehezen túl vagyunk már. Most maga következik, uram. Reméljük, minden úgy fog menni, mint a karika-csapás – nyújtotta át Izsáknak a vörös karikával megjelölt, hamuszín csuhát. – Itt a térképe is. És ne feledje, húzza a csuklyát jól a fejére.

AZ UTOLSÓ FÉNYKÉP

Mintha homályosra csiszolt üveglapokat illesztettek volna az égboltra, a szeptember végi alkonyat bágyadt ragyogásában sorra feltűnedeztek a már annyiszor látott, erdős domboldalak.

– Álljunk itt meg – szólalt meg váratlanul a férfi, s figyelemzetően felemelte a kezét, mintha még akart volna valamit mondani.

– Valami baj van, drágám? – kérdezte az asszony, vigyázva, hogy a hangja az átlagos aggodás határán belül maradjon. – Tudod, még sötétedés előtt haza szeretnék érn. Neked is jobb minél hamarabb ágyba bújni. Az orvos azt mondta, hogy sok pihenésre van most szükséged. Majd ha meggyógyultál, visszajövünk még ide – hadarta, tekintetét elszántan az útra szegezve, s alig érezhetően felgyorsított.

– Szinte olyan jól tudsz hazudni, mint én – fordult feléje elismerően a férfi, és bágyadt örömmel állapította meg, hogy maradt még némi öniróniája.

Válasz helyett az asszony rálépett a fékre. A kocsi csikorogva állt meg a nedves aszfalton.

– Köszönöm – simogatta meg a haját hálásan a férfi, s attól tartva, hogy az asszony még meggondolja magát, gyorsan kikapcsolta a biztonsági övét. A hirtelen mozdulattól éles fájdalom cikázott végig a gerincében. Egy pillanatig tartott csak az egész, még feljajdulni sem volt ideje. Szerencsére az asszony éppen akkor nyúlt hátra a két pulóverért, s nem láthatta a tükörben az elhomályosuló szempárt.

Mire az ütött-kopott bőrtokot a nyakába akasztva kikászálódott a kocsiból, az asszony már ott állott az út szélén. Az alkonyattal érkező, hűvös szél a hajában babrált.

– Vedd fel a pulóvered! – szólt rá fakó hangon a férfi. – Még csak az hiányzik most, hogy megfázzál nekem.

– Tudod jól, hogy a szeles idő a kedvencem – lépett melléje a férfi, és gyengéden magához ölelte a didergő asszonyt. – A széllel a világ átrendeződik. Hányszor mondtam már neked, hogy ilyenkor érzem magam igazán elememben?! Huszonnyolc évvel ezelőtt, a nagy balkáni partraszállás idején mindenik kollégám szeme begyulladt a sirokkótól, csak az enyém nem – magyarázta büszkén, s az egymás után gördülő szavak lendületében egy pillanatig úgy tűnt, mintha csak álmodná ezt az egészet. Az őszi alkonyatban képeslapszerűen fénylő tájat, a belsejében lapuló, sötét bizonyosságot, amelyről már soha többé nem feledkezhet meg, s az asszony szeméből feléje áramló szánalmat, amint tehetetlenül figyel, hogyan távolodik tőle feltartóztatlanul a semmibe vezető úton. Keze a bőrtokra tévedt, s az ismerős, hűvös, simogató érintéstől egyszerűen magához tért.

– Olyan vagy, mint egy rossz gyerek – idegeskedett az asszony mellette –, pedig már rég benőhetett volna a fejed lágya. – Az isten szerelmére, ebben a pocsék időben hová akarsz menni?!

– Fel az erdő alá – nézett a dombok felé csillogó szemmel a férfi. – Olyan sokszor elhaladtunk már itt, anélkül hogy egyszer is megálltunk volna. Látni szeretném végre, hogy milyen közletről. Mintha csak ránk gondoltak volna, nézd ezeket a keréknyomokat – mutatott maga elé a földre. – Ugye engedélyezi, főnövér? – tette hozzá gyorsan, hogy tréfássá sminkelje kiszolgáltatottságát jelző, kétségbeeséstől visszhangzó kérését. – Csak ezen a füves részen kell átvágunk, és már ott is vagyunk.

– Tessék előbb rendesen felöltözni! – nyújtotta át az asszony ellentmondást nem tűrően a vastag gyapjúpulóvert, és növekvő szorongásában észre sem vette már, hogy milyen hitelesen kezdte játszani a neki szánt szerepet. – Addig egy tapodtat sem mozdulunk innen.

A férfi zsörtölődve engedelmeskedett, majd lassan megindultak felfelé a kihalt kaszálóson. Láruk alatt zöldessárga csomókban csillogott a fű. Akár egy bezárásra ítélt stúdió szétdobált, rikító parókakészlete, villant át a férfin, és rettegve nyúlt hosszú, hamuszín hajához.

Az asszony görcsösen a karjába kapaszkodva lépkedett mellette, mintha ő szorulna segítségre. Jóformán semmit sem érzékelt maga körül. Szótlanul, vakon engedelmességgel követte a férfit, s közben azt a másikat látta maga előtt, a kövér, szőke professzort, aki a szanatórium orvosi szobájában kiejtette azokat a szörnyűséges szavakat. Úgy mondta, mintha csak egy adásvételi szerződés záradékát ismertette volna vele, vagy az időjárás közeli változásáról beszélne.

– A legjobb, ha minél előbb elfogadja a megmásíthatatlant, asszonyom – tanácsolta a messze földön híres orvos. – Felesleges áztatnia magát, segítse őt inkább az elviselhetetlennel szembenézni. A meghalást épp úgy meg kell tanulnunk, lépésről lépésre, mint az életet. S ebben önök, asszonyok vannak a legnagyobb segítségünkre.

– Ő tudja már? – kérdezte minden erejét összeszedve az asszony.

– Tegnap, amikor aláírtam a papírjait, azt mondtam neki, hogy jó ideig eléldgeélhet még, ha betartja az előírásokat – igazította meg tévován az előtte álló kartotékos dobozt az orvos.

– Ha betartja az előírásokat? – visszhangozta bátortalanul az asszony.

– Az én hivatásom természetes velejárója a kegyes hazugság – mondta szinte barátságosan az orvos. – Ne higgye, hogy érzéketlen szörnyeteg vagyok.

Később, miután a beteggondozással kapcsolatos kérdéseket megbeszéltek, egészen a főbejáratig kísérté az asszonyt. A park gondosan nyírt gypén betegek sétáltak. Valahol de-let harangoztak. A platánfák levelei között átszüremlő viaszos fényben egyformának tűnt valamennyi.

– Többségük egymástól tudja meg, hogy még mennyit fog élni – nézett az orvos tűnődve a világos ruhás árnyak felé. – Azt gondolhatná az ember, hogy a halál kapujában végre együttérzővé válnak, holott csak arról van szó, hogy félnek a végén magukra maradni.

Az asszonyt hirtelen valamiféle iszonyatos kíváncsiság kerítette hatalmába, s bármennyire is akarta, képtelen volt levenni a tekintetét a fasorok között imbolygó alakokról. Csak állt dermedten, magába roskadva a fehér kőlépcső tetején, az intézet elegáns szállodára emlékeztető, arany feliratos üvegajtaja előtt, s a távolság ellenére látni vélte a szenvedés rémisztő rovátkáival teleírt arcokat és a pupillák mélyén örvénylő, feneketlen sötétséget. Valahonnan messziről mintha az orvos hangját hallotta volna.

– Nem értem – rezdült össze, s önkéntelenül közelebb lépett hozzá.

– Egy-két hónap – ismételte meg az orvos, és búcsúzásként szertartásos udvariassággal kezecskölt az asszonynak. – Ha rám hallgat, meglátja, könnyebb lesz elviselni.

– Álljunk meg – szólalt meg egy idő után az asszony, s elengedte a férfi karját.

– Elfáradtál? – kérdezte a férfi rekedten. – Pedig még csak ezután kezdődik a neheze.

– Egy kicsit – érintette meg gyengéden a férfi verejtéktől síkos arcát az asszony, majd tétován körülnézett.

Félúton, a láthatáron magasodó dombok felé mintha észrevétlenül kicserélték volna a tájat. A fogyatkozó fény miatt hirtelen fakóvá lett minden. Csenevész bokrok meredeztek körülöttük a sárban. Csontszerűen összekoccanó, csupasz ágaikról nagy fekete madarak szálltak fel közeledtükre, s lassú szárnycsapásokkal, némán tovakerengtek a semmibe. Lábuk alól sorra eltűnedeztek az irányjelző keréknyomok, s a szürkén lengedező, valószerűtlenül hosszú fűszálak között vakondtúrások buckái sötétlettek mindenfelé a földön.

Az őszi pazarló pompájának nyoma sem volt már sehol.

– Forduljunk vissza – mondta alig hallhatóan az asszony. – Elkéstünk, nincs már itt semmiféle látnivaló.

– Ha már idáig kijöttünk, nem mehetünk csak úgy egyszerűen vissza – makacsolta meg magát a férfi, és lassan továbbbindult. – Nézzük meg legalább azt a sziklás domboldalt, ott középen – mutatott a magasba. – Oda kell érünk, mielőtt lemenne a nap – mondta követelőzően.

Az asszony nagyot sóhajtott, és a sáros, süppedős emelkedőn megindult a nyomában. Mikor pár lépés után beérte, a férfi feléje nyújtotta a kezét. Szótlanul mentek egymás mellett fölfelé a kaptatón. Néha az asszony lopva a férfit pillantott. Így leste titokban a kiállítások megnyitói és a díjak átvételekor is, még nem is olyan régen, ám ezúttal nem örömet és büszkeséget érzett, hanem azt a legyűrhetetlen, undorító kíváncsiságot, ami az intézet bejáratánál kerítette hatalmába. Sötéten kavargó örvények helyett azonban nyugtalan kíváncsiságot látott fényleni a férfi tekintetében, mintha az élet a test romjai közül kimenekülve azokban a nagy, lázasan csillogó szemekben talált volna ideiglenes menedékre.

– Milyen lenyűgöző az a szikla – mutatott a férfi a fák közül kiemelkedő, masszív, szürke tömbre, és a hangja alig érezhetően megremegett. – Mintha egy őskori szentély talpzata volna, ahol emberáldozatokat végeztek kegyetlen

istenek kiengesztelésére. Talán még a költár is ott van valahol, amin felhasították az áldozatok testét, hogy a kicsorduló véreért cserében ideig-óráig nyugalmat nyerjenek a többiek.

– Lázás vagy, félrebeszélisz – rettent meg az asszony. – Biztosan jól megfáztál. Ez csak egy közönséges szikla, nincs itt semmiféle sötét titok.

– Mit tudod te, hogy mi lehet ott? – csattant fel a férfi ingerülten. – Te csak a felszín érzékeled. A világ szélcsendes oldalán éltél eddig. Ha annyi értelmetlen tragédiának és szenvedésnek lettél volna a szemtanúja, mint én, biztosan másként látnád a világot – mondta túlságosan is erőszakosan.

– Nekem te vagy a világ – mondta csendesen az asszony. – Ezért vigyázok úgy rád.

– Hát nem érted?! – kiáltotta magából kikelve a férfi. – Ez az utolsó alkalom. Most még úgy tudok dolgozni, mint máskor. Talán még nagyobb beleéléssel, hitelesebben is – nevetett fel keserűen. – Nem tudom, meddig tart még ez a rettenetes kegyelmi állapot. Lehet, hogy csak egy-két napig, s utána végérvényesen hasznavehetlenné válok... Ki kell használnom ezt a minimális haladékot – ismételte görcsösen. – Ez az egyetlen esélyem maradt, hogy...

– Nyugodj meg, beszélj halkabban – simult hozzá engesztelően az asszony. – Ne félj, nem hagylak magadra.

– Úgyis mindig azt kérdezgetted, hogyan segíthetnél a munkámban – folytatta a férfi. – Hát most itt van a végső lehetőség. Méltó módon szeretnék búcsút venni a szakmától.

Amikor a sziklatömb alá értek, már csak egy vékony fénysáv izzott az ég peremén. Egymás kezébe kapaszkodva, lihegve mentek fölfelé a kopár fák között, cipőjükhöz nyúlós, sárga húscsafatokként agyagos föld ragadt.

Az asszony csalódottan nézett körül, amikor végre felértek a szikla tetejére.

– Elképesztő hely! – lelkendezett a férfi. – Mintha évszázadok óta rajtunk kívül senki sem járt volna erre felé. Nézd azt a fantasztikus tölgyet! – mutatott középre. – Ezernyi színárnyalatban ragyog a koronája. Hát kell ennél jobb bizonyíték, hogy az igazán nagy művész a pusztulásból is szépséget teremt?

– Ezt nevezed te különlegesen szépnek?! – szólalt meg elszoruló torokkal az asszony a sárral összevegyült, rothadó falevelek s a kihunyó égre feszülő, fekete ágak láttán.

A férfi azonban ügyet sem vetett rá.

– Ott van mellette az áldozati oltár is, legalábbis ami megmaradt belőle – mondta csodálattól telve, és megindult lassan a magányos tölgyfa felé.

A féloldalra dőlt, repedezett, lapos kőtömb nagy részét moha fedte. A férfi egészen közel lépett hozzá.

– Látod ezeket a vájatokat? – húzta óvatosan végig az ujjait a vulkanikus kőzet mélyedésein. – Szerinted mi másért vésték volna ide?

– Igyekezz! – nézett rá az asszony könnyörögve. – Minél hamarabb haza szeretnék jutni.

A férfi elővette a bőrtokból a fényképezőgépet. Nem sietett, nem kapkodott, mozdulatai méltóságteljesek voltak, ünnepélyesek. Tudta, hogy hosszú várakozás után végre eljött az ő ideje. Csak a keze remegett meg néha alig érezhetően, a visszafojtott izgalom vagy a növekvő fáradtság árulkodó jeleként. Az asszony nem mert rákérdezni. Csak állt mozdulatlanul, és nézte, amint a férfi egymás után készíti a felvételeket az addig csak elképzelt, homályba süllyedő őszi tájról. Mintha én nem is volnék itt, gondolta szomorúan. Soha nem is számítottam igazából neki.

– Kérlek, állj oda a fa alá – fordult feléje váratlanul a férfi. Halkan beszélt. Szavai tompán koppantak a megalvadó csendben.

Az asszony vonakodva engedelmeskedett.

– Gyönyörű ez a színes lombkorona. A szépség valahogy mindig átmenthető – mondta tűnődve a férfi, és szeméhez emelte a fényképezőgépet. – Akár az élet. Csak tudni kell a titkát...

Később, amikor már hazafelé tartottak, egy szót sem váltottak egymással. Az asszony rezzenéstelen arccal vezetett. Egészen jól csinálja, nézett rá lopva a férfi. Talán mégsem fogja olyan nagyon megviselni, ha majd kitudódik.

A kocsi nagyot döccent, amikor az autópályáról letértek a keskeny makadámútra.

Akkor is ilyen csendben ültünk, amikor először jöttem ide, jutott önkéntelenül az asszony eszébe. Pár órával előtte azon a kiállításon ismerkedtek meg, amit a férfi díszpolgárrá avatása alkalmából szerveztek az Európa Ház tükörtermében. *Fotók a túlsó partról*, ez volt a címe a tárlatnak, még most is maga előtt látja az óriásplakátok lázasan virító, vörös betűit. Maga sem tudja, miért, talán a fényképei és a róla olvasott néhány cikk alapján, túskefrizurás, dagadó izomzatú, durva fickónak képzelte a fotóst, kinck szögletes arcát távoli tájak mostoha időjárása s a munkája során látottak érzéketlen né cserzették, s aki a fényképezőgépét leszámítva semmiben sem különbözik egy bevetésre kész, mindenre elszánt zsoldostól. A bejárat közelében beszélgető, hosszú, ezüstös hajat viselő, megnyerő arcú, magas férfi láttán egyszeriben olyan reszketés fogta el a térdét, hogy alig tudott a fal mellett álló szélig elvergődni. Azok a nagy, zöldeskék, furcsán foszforeszkáló szemek zavarták így össze. Az életét is odaadta volna, ha a bennük bujkáló riadalmat sikerül clúznia.

Olyan volt, mint egy sarokba szorított gyermek, mindenre elszánt és védtelen.

– Rosszul érzi magát? – lépett hozzá a férfi, faképnél hagyva a körülötte lebzselő közéleti pojácákat.

– Ne haragudj, azt hiszem, beléd estem – válaszolt kerteless nélkül.

A férfi csodálkozva emelte rá a tekintetét, majd lassan ingatni kezdte a fejét.

– Nem fog ez menni – szólalt meg egy idő után. – Túlságosan is hozzászoktam már a magányhoz – érintette meg óvatosan az ő arcát, mintha meg akarna győződni a létezéséről.

Később, amikor már a szomszédos utca egyik csendes, gyertyafényes kocsmájában ültek, a férfi, felkavaróan közel hajolva hozzá, részletesen is kifejtette álláspontját.

– Értsd már meg, hogy évek óta csak a munkámnak élek – mondta gyámoltalanul megfogva a kezét. – Hetekig, hónapokig bolyongok a nagyvilágban. Egyik helyről a másikra megyek, és amikor elindulok, sokszor én magam sem tudom, hova érkezem. Hogy egyáltalán megérkezem-e valahova. Ráadásul szeszélyes is vagyok, kétszínű, kiállhatatlan ember.

Olyan hévvel, annyira elszántan beszélt, mint akinek az élete függ ettől, s közben az ő remegő kezét simogatta az imbolygó félhomályban.

– Tudom – nézett rá, s mielőtt a férfi újból megszólalhatott volna, hirtelen áthajolt az asztalon, és szájon csókolta. – Ne félj, velem majd más leszel – szólalt meg alig hallhatóan...

A hirtelen rátörő emlékektől bepárasodott az asszony szeme. Alig észrevehetően lassított, és a táskája után nyúlt.

– Sírsz? – szólalt meg halkán a férfi. – Miattam ne szomorkodj, te nem tehetsz semmiről sem. Csak a tartozásom adom meg – mondta. – Fáradt lehetsz már. Ne álljunk meg?

Tagadóan rázta meg a fejét, és minden erejét összeszedve a könnyein át rámosolygott.

Késő este volt már, mire megérkeztek. Az asszony sorra felgyújtotta a lámpákat a lakásban, úgy, ahogy a férfi tette, ha munkája végeztével a világ valamelyik pontjáról éjszaka vetődött haza. Többször is előfordult már, hogy várakozás közben az asszonyt elnyomta az álom, s arra riadt föl, hogy a férfi a kitakart testét csókolgatja. Mintha forró fövenyen

feküdt volna ilyenkor, végtelen vizek perzselő partján, s közben a borostás arc a bőréhez dörzsölődött, a tenger fölgyorsuló vérénck ritmusára egyre hangosabban zúgott a félleben. Az egymás után érkező hullámok végignyaldosták, majd lassan emelgetni kezdték a testét. Szemét szorosan lezárta a növekvő hullámverésben, s a bíborszínben lüktető félhomályban a tajtékos vízre bízta magát, mely könnyedén felkapta, s egyre bennebb és bennebb sodorta. Így hanykolódott a hullámok hátán, el-elveszve az önkívület örvényében, és csak az után nyitotta föl a szemét, hogy a férfi rekedt kiáltások közepette leállt benne, s lassuló lélegzettel megkérdezte, hogy jó volt-e neki. Egyszer azonban, amikor hamarabb nyitotta ki a szemét, hogy meglesse a boldog megsemmisülés misztériumát, az eksztázis érkezése helyett a riadt erőlködés ráncait látta a férfi arcába vésődni. Erről azonban egy szót sem szólt neki, mert félt, hogy teljesen elveszíti. Helyette az odaadás csodájában reménykedve mindent megtett, amivel azt hitte, a kedvében járhat, ám minél jobban igyekezett megfelelni a férfi általa elképzelt kívánságainak, annál reménytelenebbül vergődött ő maga a vágy perzselő fövényén, anélkül hogy a kétségbeesetten hívogató hullámok egyszer is elérték volna.

Egyetlen embernek akart feltárulkozni csupán, egy jámbor kinézetű, idős szerzetesnek. Azon a füledt, nyári napon maga sem tudta, hogyan került a pestisjárvány idején épült, kéttornyú ferences templom elé. Csak arra emlékezett, hogy már harmadik hete egyedül volt, s a levegőtlen, déli hőségben céltalanul bolyongott a Kossuth utca fényes kirakatai előtt. A vaspántokkal megerősített, korhadtt templomajtón belül jóleső hűvösség fogadta. Mintha hatalmas, láthatatlan szárnyak simítottak volna végig fölhevült testén. A tömjénillatú félhomályban tétován lépegetett, meg-megállva a feketén tátongó padsorok között. Egészen előre merészkedett, a vörösen izzó villany örökmécses alá: az oltár

két oldalán álló, ájtatos ábrázatú szent királyok fából faragott, aranyozott szobrain jól látszottak a megbarnult repedések. Aztán zajt hallott, sietős lépcsők surranó neszt. A kövér, szürke szakállas szerzetes, mintha csak rá várt volna, dicséretre méltó buzgalommal igyekezett a gyóntatófülke irányába. Pár perccel később, amikor ő is beült a másik oldalon, még nem tudta, hogy mit fog mondani neki. Az ismeretlen hang szelíd, személytelen biztatására azonban az önmaga előtt is szégyellt szavak egyszerre csak a nyelvére merészkedtek. Így történt, hogy a parányi fülke arctalan homályában megvallott mindent az elfüggönyözött nyílás túlsó oldalán türelmesen várakozó szerzetesnek. Hosszan és részletesen beszélt *róla*, minden másról megfeledkezve, ahogyan soha sem hitte volna el magáról, s csak, amikor a végére jutott, vette észre, hogy az idős barát elaludt közben. Egy ideig hallgatta még a békés, egyenletes horkolást, a transzcendencia eme mindenki számára elérhető megnyilatkozását, aztán tétován felemelkedett a térdeplőről. Kint, a barlangszerű mellékhajó fülledtté vált, viaszszagú csendjében kínba feszülő, félmeztelen testek derengtek a falon. A változatos gyötrelmeket nagy szakmai hozzáértéssel elszenvedő festett mártírok kéjes fájdalmat sugárzó tekintetétől kísérvé riadtan menekült ki a templomból.

– Látod, beállítás kérdése az egész – hunyorgott a férfi a vakító fényességben, és úgy nézett körül, mintha először lenne ott.

– Külön szobában ágyaztam meg neked az emeleten – süttötte le a szemét az asszony. – Az orvos azt mondta, hogy sokat kell aludnod, főleg most az elején – magyarázta szaporán. – Csak egy ajtó választ el a hálószobánktól. Ha valami baj van, rögtön meghallom. Képzeld, amíg nem voltál itthon, elvégeztem egy egészségügyi tanfolyamot. Én adhatom majd be neked az injekciókat. Ne félj – nevetett fel idegesen –, azt mondják, hogy könnyű kezem van.

A férfi némán bólintott. Mindent az asszonyra hagyott, belenyugvással figyelte, mint sürgölődik körülötte, hogyan próbálja minél összkomfortosabban berendezni számára azt a hátralévő cellányi időt. Mikor végre magára maradt a betegápoláshoz átalakított helyiségben, kinyitotta a táskáját. Tűnődve nézegette az ezüstösen csillogó fényképezőgépet. Barátom voltál, és bűntársam, gondolta a legcsekélyebb pártosz nélkül, de az is lehet, hogy én voltam az eszközöd.

Később, amikor elég erőt gyűjtött hozzá, lement vele a fotólaborba. Az asztalon még ott heverték az utolsó megbízására vonatkozó papírok. Megint csak a szokásos történetről volt szó. Huszonnyolc hosszú esztendő alatt – az első kivétellel – mindig ugyanarról. Tekintete a bekeretezett kitüntetésekre, díszoklevelekre tévedt. Tele volt velük a fal. *A legjobb háborús felvételért, Fényképezőgéppel a fegyverekkel szemben, A rettenet leghitelesebb fotóriporterének.* Csupa fellengzős, hazug szó az egész, porhintés a világ szemébe. Láttukra nem érzett már semmiféle lelkiismeret-furdalást. Egyszer mindenért megfizet az ember.

Ott volt a bejárattal szemben *A halálos játék* is, az a fénykép, ami egy csapásra híressé tette a szakmában, s amit évek óta több egyetem filmművészeti és média karán is tanítottak. Egy neves előadótanár azt nyilatkozta egyszer, hogy ezzel a felvétellel illusztrálja a leghatásosabban azt a meghatározást, miszerint a fényképezés az idő felfüggesztésének objektív művészete. Mások szerint ez a kép pedig arra figyelmeztet, hogy a fotográfus igazi feladata a kivételes pillanatok rögzítése. Minden pillanat kivételes, vetette ellen többször is, csak el kell tudni kapni őket. A fényképész általuk mutathatja meg a sebtében összetákolt világ törésvonalait. Persze mielőtt elkattintotta volna *akkor* a gépet, nem fogalmazódott meg ez így benne, nem filozofálgatott laza bölcsességgel a megismerés kétes esélyeiről, lényeg és látvány rejtett kapcsolatáról, nem gondolt jól csengő közhe-

lyekre. Csak egy közönséges képet akart készíteni két katonáról, amint bevetésre várva az időt múlatják. Akkor már kilencedik napja, hogy kint volt az első vonalban, s a hírügynökség részéről többször is sürgették már, hogy küldjön valami zaftos háborús anyagot:

– Képeket akarunk, profi szemtanú által készített felvételeket. A közvéleménynek hősiesség kell, és halál, a hazaszeretet és önfeláldozás megannyi fotogén bizonyítéka ebben a kurvára elértéktelenedett világban.

– Értsétek már meg, nem történik itt semmi rendkívüli – ismételtette egyre ingerültebben, s terepszínű ruhájában, nyakában a fényképezőgéppel naphosszat dolgozó cselengett a tétlenül várakozó katonák között.

Az a két ingujjra vetkőzött közlegény a kantin előtt üldögélt egy pléhasztalnál, s valami érthetetlen társasjátékba bonyolódott. Egy ideig szórakozottan nézegette, amint felváltva gurítanak a kockával, majd nagy beleéléssel tologatják az ormóttan zsetonokat egy ütött-kopott fatábla világos és sötét mezőin.

– Gyere, próbáld ki a szerencsédet – kacsintott feléje kedélyesen a fehér zsetonos baka. – Meglátod, sokkal könnyebben telik majd így az idő...

– Nem értek én ehhez – emelte önkéntelen elutasításként a szeme elé a fényképezőgépet.

A katonák cinkosan vigyorogtak rá a fénylő keretből, majd komoly ábrázatot vágva a tábla fölé hajoltak. Várt egy kicsit, amíg újból elkapta őket a játék heve, aztán lassú, határozott mozdulattal lenyomta a gombot. S akkor hirtelen tótágast állt, majd elsötétült előtte a világ. Később, amikor magához tért, a fényképezőgépet görcsösen szorongatva, értetlenül szemlélte a föléje hajló szanitécek csodálkozó arcát. Másfél hétig feküdt a tábori kórházban, kínba kövült embercsonkok között. Ezalatt többször is kivizsgálták, ám egy enyhe agyrázkódáson kívül semmi mást nem találtak nála.

– Adjon hálát az Úristennek, hogy abban a rettenetes robbanásban így egyben maradt – mondta neki búcsúzáskor a katonaorvos. – Az ember sohasem tudhatja, hogy mi vár rá...

Amikor később a frontvonal mögött, egy kisváros iskolájában előhívta a filmet, ő maga sem akart hinni a szemének. A felvétel pontosan a nagy erejű lövedék becsapódását követő pillanatban készült. Elmondhatatlan módon látszott rajta, ahogyan a gyilkos repeszdarabok beszakították a kockázó katonák nyakát és mellkasát, kiknek szeme még a játék életteli izgalmától fénylett, amint a levegőben szétperdülő, vérüktől gőzölgő zsetonokat figyelték.

A fénykép az egész világot bejárta, a megrendelő hírgyűjteménynél adták neki ezt a hatásvadász címet. Jó nevű, konzervatív újságok és kétes hírű bulvárlapok egyaránt első oldalon hozták. Napokon át róla beszéltek, megfelelkezve arról, hogy tovább tart a háború, mintha az az egyetlen filmkocka – a maga szavakon túli vizuális rettenetével – tényleg megakasztotta volna az idő kerekét.

Mint várható volt, ő maga is az érdeklődés középpontjába került. Tudni akarták, hogy ki az, akinek volt pofája a halál torkából ilyen felvétellel visszatérni. *Nem az számít, hogy ki vagy, hanem az, hogy ott legyél, ahol éppen szükség van rád,* nyilatkozta többször is zavartan, s bár az arca hamarosan ismert lett a nagyközönség előtt, munkája során – hitvallását hűségesen betartva – továbbra is a személytelenség homályába burkolózott. Ha azonban történt valami szörnyűség, mesterségesen előidézett vagy természet okozta katasztrófa, a névvel szignált képek azon nyomban a közvélemény céljait tárták az ember kiszolgáltatottságának megannyi megrázó, celluloidra rögzített bizonyítékát.

Olyan jó felvétel azonban, mint az első, soha többé nem készült már...

Mit fog gondolni rólam, ha majd megtudja a teljes igazságot, hasított belé újra a félelem, miközben helyére tette

a fényképezőgépet. Vajon a szépség kárpótolni tud-e minden másért, vagy haszontalan illúzió csupán? Hirtelen erős vágyat érzett, hogy a falról leszaggassa a hivalkodó oklevelet, és őszintén elmondjon mindent az asszonynak, ám az újból rátörő fájdalomtól tehetetlenül roskadt le a földre. Fogait összeszorítva igyekezett mozdulatlanul maradni a hűvös parketten, mintha ezzel a szálnalmas csellel becsaphatná az asztal sarkára telepedett, lábát szórakozottan lóbáló halált. Később, amikor nagy nehezen sikerült felmenekülnie az emeletre, már nem gondolt semmire sem. Szeme sarkából az ajtót figyelve, gyorsan magába tömött egy marék fájdalomcsillapítót, leoltotta a villanyt, és erőtlenül végignyúlt az ágyon.

Az asszony rettegve fülelt a szomszéd szobából. Hallotta, amint a férfi lebotorkál a földszintre, s becsukódik mögötte a fotólabor ajtaja. Nagyot sóhajtvá, fázósan összekuporodott a széles ágyon, és lehunyta a szemét. Valahol mintha harangoztak volna. A viaszos félhomályból világos ruhás árnyalakok léptek elő, és lassan, imbolyogva megindultak feléje. *Már ő is tudja, hogy mikor*, olvasta le hangtalanul mozgó szájukról az üzenetet. *Már ő is tudja*, hajoltak föléje figyelmeztetően a halál hieroglifáival megjelölt arcok. *Hagyjátok őt békén*, nyújtotta feléjük könyörögve a kezét, és érezte, amint a könnyei megerednek, *ő az enyém*. Aztán megint a kocsiban ültek. Egyre gyorsabban hajtott. Véresen gőzölgő húscsafatok, még meg-megránduló emberi testrészek borították előttük a makadám utat, a kerekek nagyokat döccentek rajtuk. *Tegyélt itt ki engem*, kérlelte a férfi, *nem mehetek veled tovább!*

Amikor fölriadt, még sötétség volt a házban, csak a lehúzott zsalugáterek résein szivárgott át valami halvány, csillogporos fényesség. Arca még nedves volt az álombeli könnyektől. A hosszú, magányosan töltött napok során, amikor céltalanul bolyongott az üres házban, vagy a tévé sötét képernyője előtt rostokolva várt a férfit, lassan kiismerte

a csend nyelvét. Ez a mostani azonban valahogy más volt, minden eddiginél mélyebb és üresebb.

Föltápáskodott az ágyból. Mintha nem is ő maga lett volna, vagy mintha tartana még az álma, kívülről látta, amint elindul az ajtó felé. Lassan, esetenlül mozgott, valamiféle soha nem érzett zsibbadás kerítette hatalmába, amikor áthaladt a szobán.

A férfi a hátán feküdt, a fejénél égett az éjjeli lámpa. Tenyerébe fogta a kisimult arcot, lezárta a megdermedt, üres szemeket, s ahogyan egy alvó gyereket, óvatosan levetkőztette a halott férfit. Még nem volt teljesen kihűlvé, s mintha megnőtt volna a halálban: hosszan, féhéren hevert előtte az ágyon. Figyelmesen nézte, mintha csak egy anatómiai lekérről lenne szó, aztán leoltotta a lámpát, kibújt a hálóingéből, és melléje feküdt. Gyengéden végigcsókolgatta a sápadt, márványsima testet, elfészkelődött a bronztapintású karok között, s fejét a mozdulatlan mellkasra helyezve, tágra nyílt, száraz szemmel virrasztott a sötétben. A nap első sugarainál aztán felkelt, langyos vízzel lemosta, puha, fehér törülközővel megtörölgette a férfi hideg testét, majd felöltöztette, és egy régi ezüstpénzt helyezett a nyelve alá. Végezetül kedvenc selyemkendőjével felkötötte az állát, és gyertyát gyújtott a fejénél. Miután így elkészült vele, felöltözött ő maga is, takarított a szobában, és telefonált a temetkezési vállalat-hoz és a hírügynökséghez.

A temetésről első oldalon számoltak be az újságok, s az elektronikus sajtó is jelentős teret szentelt neki. Közéleti személyiségek és céhbclíck egyaránt a szakma lelkiismeretének nevezték az elhunyt fotóriportert, aki, mint ahogy a *Határok nélküli fotóriporterek* szervezetének közleményében állt: „életét kockáztatva járta a katasztrófa sújtotta helyeket és a hadszíntereket, hogy sorstársai okulására lencsevégre kapja széthulló világunk megrázó pillanatait.”

Az asszonyt azonban mindez nem érdekelte már. Ha a férfira gondolt, csak az járt az eszében, hogy meg kellett halnia ahhoz, hogy kihunyjon végre a szeme mélyén foszforeszkáló szomorúság, amelyről az elején balgán azt hitte, a szerelem ereje játszva legyőzheti majd. Hiába gyászolt azonban annak rendje és módja szerint, megnyitva az emlékezés és fájdalom megnyugváshoz vezető sorompóit, ahogy az idő múlt, egyre nyugtalanabb lett.

Három héttel a temetés után egy ismeretlen férfi kereste föl.

– Beszélnem kell magával elhunyt élettársával kapcsolatban – mondta, ellentmondást nem tűrő hangon, amikor telefonon bejelentkezett. – A mai világban semmit sem lehet végleg eltitkolni. Jobb, ha tőlem tudja meg az igazat.

A cserzett arcú, közömbös tekintetű, kisportolt fickó látán földbe gyökerezett az asszony lába. Olyan volt ez az idegen, mint egy szabadságát töltő zsoldos, aki lőfegyver helyett kivételesen fényképezőgépet akasztott a vállára.

– Ilyennek képzeltem el őt, mielőtt megismertem volna – nézte az ajtóban álló nagydarab férfit az asszony.

– Az üzlettársa voltam – mondta bemutatkozás után az idegen. – Kérem, nyugodjon meg, nem esik semmi bántódása.

Az asszony a nappaliba vezette, és hellyel kínálta.

– Tudja, a halála óta készülök már erre a találkozásra – feszengett a férfi a testéhez képest pár számmal szűkebb fotelben –, most mégis olyan nehezen találok hozzá a megfelelő szavakat. – Mondja, mit beszélt magának a munkájáról?

– Jóformán semmit – szólalt meg tűnődve az asszony. – Azt mondta, nem lehet arról beszélni.

– Nem is lehetett – nézett rá zavartan a férfi –, mert én végeztem el helyette. Az első kép kivételével ugyanis a sajtóban megjelent többi fotót én készítettem.

– Ugye viccel? – nevetett föl idegesen az asszony. – Nem gondolhatja komolyan, hogy elhiszem ezt az otromba hazugságot.

– Én becsületes ember vagyok, asszonyom – fészkelődött a helyén az idegen. – Világéletemben betartottam a törvényt. Ez a néhai élettársával kötött szerződés különben is mindent megmagyaráz – húzott elő a zsebéből egy összehajtogatott papírlapot, és az asszony elé tette az asztalra. – Abban egyeztünk meg, hogy én megyek helyette azokra a pokoli helyekre, ő meg a nevét adja a fotóimhoz, az érte járó stekszet pedig megfizetjük. Tudja, az után a híressé vált fényképe után a tízszeresét kapta annak, amit egy magamfajta, jelentéktelen fotóriporter valaha is megkereshet.

Az asszony szeme előtt táncolni kezdtek a betűk, többször is nekifogott, míg végre sikerült elolvasnia a gépelt szöveget. Egy annak rendje és módja szerint megszerkesztett okirat volt, közjegyzői pecséttel hitelesített, ügyvéd jelenlétében aláírt dokumentum, mely teljes mértékben igazolta az idegen szavait.

– Miért mondta akkor, hogy a munkájának él? – szólalt meg összeszorult torokkal. – Hogy volt képes áruba bocsátani a hivatását?

– Azt hiszem, a félelem miatt tette – hajtogatta össze a papírt az idegen. – Amikor karnyújtásnyira került a haláltól, rájöhetett arra, hogy az élet többet ér mindenféle celluloid szenzációnál. – Különben még a frontról ismertük egymást. Néhány héttel a kórházi kezelése után keresett meg, akkor ajánlotta ezt a mindkettőnk számára megfelelő üzletet.

Az asszony még aznap átnézte a férfi iratait, s hosszas keresgélés után a páncélszekrény mélyén, az egyik vaskos dossziében rátalált a szerződés másik példányára. Amint a poros irattartókat tette vissza a helyükre, szakadozott kartondarab hullott a lába elé a földre. Egy munkahelyi igazolvány volt a *Titkos vágyak* elnevezésű fotóstúdióhoz. A kartondarabról a férfi fiatalkori, megbarnult képe nézett vissza rá, az aláírás kibetűzhetetlen volt.

A stúdió a város túlsó részén volt, egy rossz hírű negyedben. Vörös parókás, elhízott, középkorú nő fogadta, s látható csalódottsággal vette tudomásul, hogy csupán kérdezősködni akar. Az igazolvány láttán azonban felderült az arca.

– Hát hogyan ismerném a művész urat, kedveském – áradozott, s széles mosolyra húzódó szájából feketén meredtek elő a szuvas fogak. – Ő a legrégebbi alkalmazottunk. Lélegzetelállító képeket csinál, nekem aztán igazán elhiheti – kacsintott rá cinkosan. – Keresse csak meg Vandát! Mostanában ő a kedvenc modellje. Az előbb fejezte be a műszakot, tőle többet is megtudhat róla.

Az öltöző üres volt. Idegenkedve lépett bennebb a vakító neonfényben. A több személyes öltözőasztalon különféle kozmetikaszerek, összegyűrt papírsebkendők, műanyagpoharak és vattacsomók heverték. A falak tele voltak a lányok aktfotóival. Csábos pozíciókban, meztelen bájait közszemlére téve mosolyogtak rá. Vanda látszott a legszégyentelenebbnek az összes közül. Több sorozat is készült róla, az utolsó a képek dátuma szerint a férfi hirtelen megbetegedése előtt pár nappal. Rosszallását legyőzve, egészen közel lépett hozzájuk.

– Tetszenek? – szólalt meg háta mögött egy női hang.

– Nem tudom – fordult a kérdező felé, s érezte, hogy a vér az arcába szökik.

– Mindez csak illúzió – mosolyodott el a magas, szőke lány. – Modell, fényképész, kozmetikus és világító közös produkciója, hogy elhitessék az emberekkel, a szépség valóban létezik.

– Vanda? – nézett végig csodálkozva a farmeres, hosszú nyakú, sötét pulóvert viselő lányon.

– Látja? – lépett egészen közel hozzá a lány. – Ilyen vagyok előtte és utána. – Ott azonban – mutatott a fejük fölött pompázó képekre – egy jó fényképésznek köszönhetően, kifestve és pucéran, megfelelő megvilágításban másnak

látnak az emberek. – Igazából mindent a fotósomnak köszönhetek – folytatta rövid töprengés után. – Zseniális alak. Alig mond valamit, nem utasítgat és parancsolgat, mint a többiek, mégis a maximumot hozza ki belőlem. A szeme tetszik a legjobban, van benne valami álmodozásra készítő szomorúság – magyarázta a lány. – Különben még egyszer sem nyúlt hozzám. Egy közeli panzióban lakik, és két-három havonként hosszabb időre eltűnik a környékről. Most sincs itt a stúdióban. Azt mondta, hogy azért szeret nálunk dolgozni, mert itt minden látszat csupán, ártalmatlan, színes hazugság. Egyszer részegen meg azt mesélte, hogy fotóriporter korában fényképezőgépek egyetlen kattintásával gyilkos erőket szabadított a világra. Másnap aztán, amikor rákérdeztem, hogy hol és mikor történt az, amiről beszélt, letagadta az egészet.

– Elég – kiáltotta az asszony a meglepett lánynak, és könnyeivel küszködve faképnél hagyta.

Otthon egyenesen a fotólaborba ment, és leakasztotta a falról a fényképezőgépet. Már-már a földhöz vágta felindultságában, amikor eszébe jutott, hogy a férfi a halála előtti napon készített még vele néhány felvételt, amikor hazafelé jövet felkapaszkodtak arra a különlegesnek tűnő sziklatetőre. Türelmetlenségtől reszkette hívta elő a filmet. A labor alvilági derengésében újra megpillantotta a féloldalra dőlt, lapos kötömböt, a kietlen, szürke sziklatetőt. Ezt a sáros, sivár, pusztulásra ítélt, őszi tájat. Az utolsó felvételen ő maga látszott, amint egy magányos tölgyfa alatt áll, melynek a szeptember végi alkonyat végső lobbanásában fekete színárnyalatban tündököl a koronája.

TARTALOMJEGYZÉK

Az első	7
Az utolsó fénykép	13
Tranzit Szálló	33
Álomszabadság	57
Az árnyék	61
Elízium Panzió	91
Kornis Dániel elmondatlan története	133

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Szakács, István Péter

Elízium Panzió / Szakács István Péter. - Miercurea Ciuc : Bookart, 2013

ISBN 978-606-8351-41-4

821.511.141-32

A kiadásért felel a Bookart Kiadó igazgatója
Megjelent 10 ív terjedelemben Caslon betűtípussal szedve
Tördelő Hajdú Krisztina
Korrektor Mihály Emőke
Műszaki vezető Császár Csilla
Készült a csíkszeredai Alutus Rt. nyomdájában
Felelős vezető Hajdú Áron igazgató